

PAMUKKALELER KURTARILMALI!..

Nazım KÖRÜKÇÜ

Türkiye on yıldır turizmle içli dışlı. Önceleri turizmin tanımını, kapsamını ve ekonomik getirilerini bilen pek az kimse vardı. Sahil kentlerimizin, köylerimizin insanları turizmi biliyor, turistlerle yakından ilişki içine giriyordu. Ancak ülkenin diğer kesimleri yabancıydılar turizmin. Ara sıra kentine, köyüne yolunu yitiren "turistler" geliyordu. Başka dünyadan "canlılar" gelmiş gibi toplanılıyordu onların başına...

Sonra her şey birden değişti. Ne oldu? Turizm yatırımlarına büyük kaynaklar ayrıldı; turizm sektörü selektif teşvik politikasıyla desteklendi. Konaklama tesisi sayısı, acente sayısı birdenbire arttı. Ulusal ekonomiler üzerindeki çarpan katsayısının yüksek olması sonucunda turizm, birden Türkiye'nin en popüler sektörü haline geldi.

Bizler 1982'lerde bu alanda öğrenime açılmış bir yüksekokulu "bilgisayarın azıllığı" ile kazandığımız dönemde, bize, "okulu bitirince ne olacaksınız?" diye sorulduğunda, doğrusu verecek tutarlı bir yanıtımız olamıyordu. Aradan biriki yıl geçince bir de baktık ki, bize "okulu bitirince ne olacaksınız, otel kâtibini mi olacaksınız?" diyenler, "brova, çok güzel bir meslek seçmişsiniz" demeye başladılar. Demek ki onlar turizm hakkında, bizim okulda öğrendiğimizden çok daha

fazla şeyler öğrenmişlerdi biriki yıl içinde...

Tüm bunlar, bütün bu düşünce değişimleri birkaç yıla sığmıştı. Diğer alanları bilemeyiz ama, Türkiye turizmde tam bir "değişim" yaşıyordu. Bizim yaşamımızda bunlar olurken turizmçevre ilişkilerinde de bir başka "değişim" yaşıyordu. Yaşanıyordu ama, henüz bizlerin olanları ve olacakları görecektir durumumuz yoktu; bulutların üzerindeydik sanki...

Birileri uyarıyordu. Ülkemize gelen turistler uyarıyordu, "aman" diyorlardı "aman İspanya gibi olmayın, İspanya gibi beton yığını olmayın". Uyarılara aldıran yoktu; ne bölgesel ve merkezi gelişim planları, ne de "bu işin sonu ne olacak" diye düşünülüyordu...

Dış turist talebi vardı. Öyle ya Türkiye, 12 Eylül sonrası sessizliğe bürünmüşlük yanında bir de el değmemişlik, eşsiz doğal güzellik ve tarihsel değerlere de sahip olduğu için "moda ülke" oluvermişti birden. Şimdi gereken yatak sayısını arttırmaktı.

Aradan on yıl geçti. Ne oldu? Çok para kazandık, turizm Türkiye'nin önde gelen sektörlerinden biri haline geldi. Turizm okulları sayısında bile dünya ortalamalarını geride bıraktık!..

Neler yitirdik ama... Milyonlarca yılda oluşmuş doğal güzellikleri

bir anda yok ettik; sonraki kuşaklara pek bir şey bırakmadık. Buna hakkımız var mıydı? Bu değerlerimizi hoyratça mı kullanmalıydık? Daha rasyonel bir kullanım ile turizmimizi geliştirmenin yolu bulunamaz mıydı?... diye soramazsınız. Sorarsanız birileri "bu ülkeyi sevmemekle" suçlayabilir sizi...

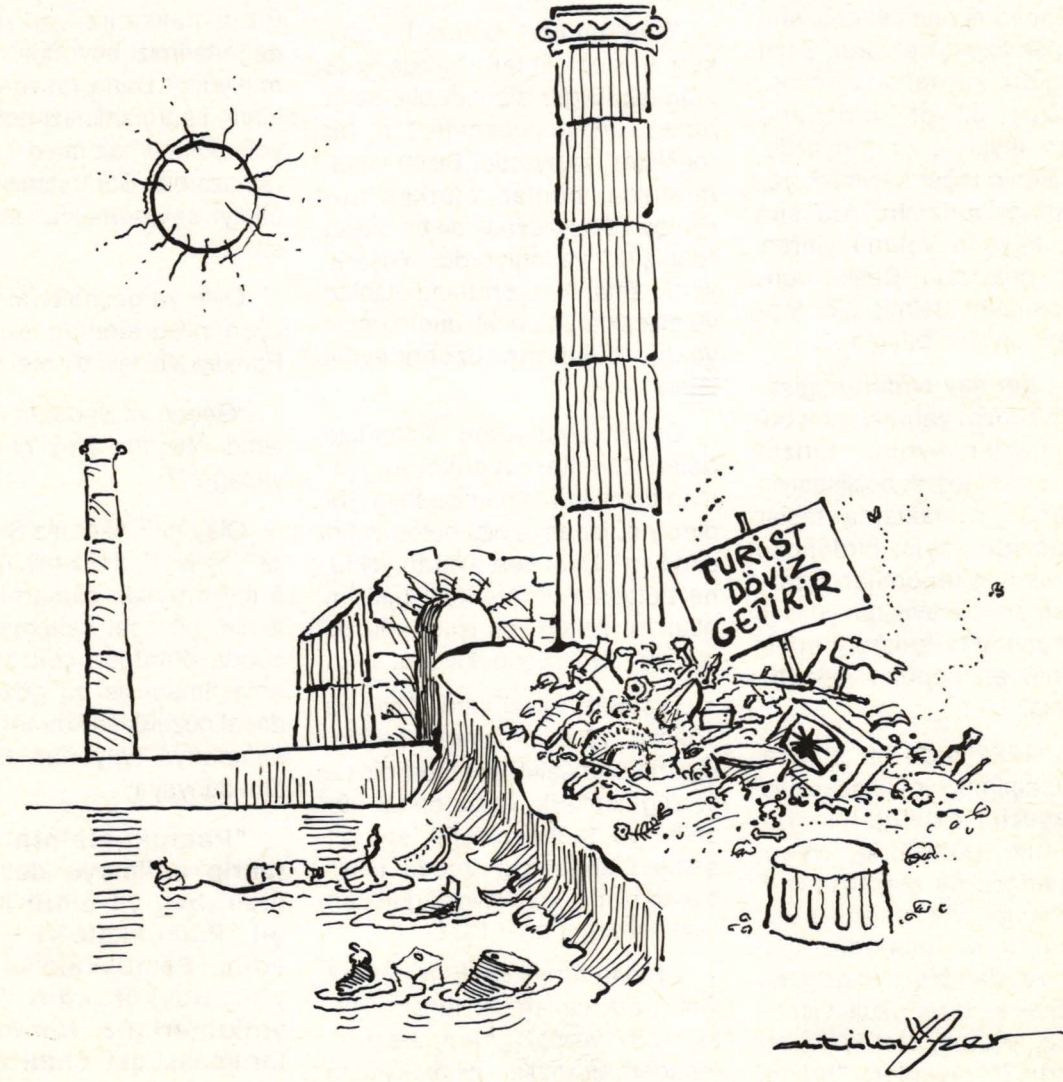
Öyle ya geçenlerde bir televizyon programında ne diyordu. Pamukkale'deki bir otel sahibi:

"Geçen yıl Saddam Krizi vardı, şimdi Yeşiller Krizi'ni mi yaşayacağız?"

Olay ne? Akdeniz SOS Grubu ile Yeşiller Partisi İzmir Temsilciliği, 5 milyon yılda oluşan Pamukkale'nin, bilimsel çalışmalar sonucunda ömrünün çok azaldığının anlaşılması ile bu güzel, harika doğal güzellikleri kurtarmak için bir kampanya açıyorlar. Diyorlar ki tüm dünyaya;

"Pamukkale'nin, böyle tahrip edilmeye devam edilirse, beş yıl ömrü kaldı. Bu yıl Pamukkale'yi boykot edin, Pamukkale'ye gelmeyin. Boykot edin ki bizim yetkililerimiz buranın kurtarılması için ciddi önlemler alsınlar..."

Aman ha! sen misin bunu diyen... yüzlerce broşürü dağıtan. Sen ülkeni sevmiyorsun!..

Ama gelin görün ki bu sözler ileriye görememenin işaretleridir. Bu sözleri söyleyen otelci, turizmci, kısa dönemi, yani önümüzdeki birkaç yılı düşünüyor. Sonrasında ne olacak, bakın onu düşünemiyor. Göremediği şeylerden biri de bugün Pamukkale'yi kurtarmak için çalışan bu insanların, aslında başta bu yöredeki otelciler, turizmci olmak üzere tüm ülkedeki sektör temsilcilerinin yararına güzel şeyler yaptıklarıdır.

Bu tür sözler ve düşünceler yalnız bir avuç turizmci ile sınırlı kalsa, gene iyi. Ancak olayın boyutları bu kadar dar değil.

Çoğumuz anımsar; geçtiğimiz yıl ülkemizde Çevre Bakanlığı'nın eşgüdümünde I. Çevre Şurası toplanmıştı. Bu Şura'da çeşitli sektörlerin temsilcileri kendi sektörlerini ilgilendiren konularda alınması gereken çevresel önlemleri tartışmışlardı.

Şura'da turizm sektörü temsilcileri de vardı. Onlar da kendi

sektörlerini ilgilendiren konularda çevresel önlemleri tartıştılar. Diğer birkaç sektörde olduğu gibi turizmde de sektör temsilcileri, alınması zorunlu çevresel önlemleri karar metinlerinden çıkarmak için var güçleriyle çalıştılar. Sonuçta karar metinlerine alınması zorunlu önlemler, ya tümüyle metinlerde yer almamış ya da hafifletilerek karar metinlerinde kendisine yer bulabilmişti.

Görüldüğü gibi ülkemizde turizm sektörü temsilcilerinin önemli bir çoğunluğunun, kendi sektörleri için çevrenin ne derece önemli olduğu bilincinden yoksun oldukları anlaşılmaktadır.

Öyleyse söyler misiniz turizm sektörünün sayın temsilcileri, otelcileri, acentecileri... önümüzdeki yıllarda, dört yıl sonra, beş yıl sonra, on yıl sonra ne satacaksınız, neyi pazarlayacaksınız? Kararan bir Pamukkale'yi kimseye satamazsınız. Betonlaşan Kapadokya'yı da... Beton setlere

dönüştürdüğünüz, yeşil rengini kahverengine çevirdiğiniz kıyılarımızın ve kirlittiğiniz denizimizin de alıcısı çıkmayacaktır. Dağ turizmi dersiniz, onun da icabına bakmanıza az kaldı!... Söyler misiniz, ne satacaksınız?...

Dünyada yapılan araştırmalar göstermektedir ki gelecekte turizm bugün de olduğu gibi bozulmamış, kirlenmemiş alanlara doğru kayacaktır. Bunu dünyada yapılan sayısız araştırma ortaya koyuyor. Konunun uzmanları bununla ilgili sayısız rapor, makale yazıyor.

Her şey ortada iken, bizler var gücümüzle Pamukkaleleri yok etmeye çalışıyoruz. Bu katliamı durdurmak isteyenleri ise, ülkelerini sevmemekle suçluyoruz.

Bizce bu işte bir terslik var; gelecek kuşaklara temiz ve korunmuş bir dünya bırakmak isteyen hiçbir kimse, ülkesini ve insanları sevmemekle suçlanamaz.